Følgebrev til Miljøministeren

fra Bestyrelsen for Naturnationalpark Kompedal
(Kommentarer til høringsnotatet vedrørende projektbeskrivelsen og forvaltningsplanen for Naturnationalpark Kompedal)

Dato: 6. november 2025

Til:
Miljøministeren
v. Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Indledning
Bestyrelsen for Naturnationalpark Kompedal fremsender hermed sine bemærkninger til høringsnotatet, udarbejdet i forbindelse med høringen om projektbeskrivelsen og forvaltningsplanen for Naturnationalpark Kompedal.

Arbejdet inden for en snæver politisk ramme
Bestyrelsen for Naturnationalpark Kompedal har, siden sin oprettelse i foråret 2024 og frem til udsendelsen af projektbeskrivelsen og forvaltningsplanen blev sendt i høring, drøftet de punkter, der fremgår heraf. Bestyrelsen har således arbejdet for at påvirke projektbeskrivelsen inden for de allerede politisk fastsatte rammer.

Et godt samarbejde mellem bestyrelse og sekretariat
Bestyrelsen har haft et særdeles godt samarbejde med sekretariatet, der på professionel vis har planlagt møderne og sikret, at bestyrelsen løbende blev orienteret om baggrunden for oprettelsen af naturnationalparkerne, de politisk definerede rammer, samt faglige emner som biodiversitet, store græssende dyr, hegn og muligheder for friluftsliv og aktiviteter.

Konstruktive drøftelser på trods af forskellige holdninger
Bestyrelsens medlemmer repræsenterer meget forskellige holdninger til etableringen af naturnationalparker med store græssende dyr – fra stor begejstring til klar modstand. Flertallet befinder sig dog mellem yderpunkterne. Trods det brede holdningsspænd har der på møderne været konstruktive drøftelser om, hvordan Naturnationalpark Kompedal skal udformes og fungere i praksis.

Genkendelse af bestyrelsens drøftelser i høringsmaterialet
På mødet den 4. november drøftede bestyrelsen høringsnotatet og konstaterede, at mange af de indkomne høringssvar afspejler de drøftelser, bestyrelsen selv har haft. Ligeledes kan vi genkende Naturstyrelsens svar som udtryk for de faglige overvejelser, vi løbende har været inddraget i. Overordnet set, er der således ikke noget, vi som bestyrelse ikke kan nikke genkendende til i projektbeskrivelse og høringsnotatet. Vi ser med tilfredshed, at flere af vores drøftelser har sat aftryk – både i selve projektbeskrivelsen og i høringsnotatet, særligt på side 38, hvor ændringer som følge af høringen er oplistet.

Valg af dyr og dyrevelfærd – et følsomt emne
Et af de punkter, der gennem hele processen har givet anledning til mest bekymring, er valget af dyr. Spørgsmål om, hvorvidt det skal være heste eller kvæg, reproducerende eller ikke-reproducerende dyr, og hvordan dyrevelfærden sikres, har været centrale. Hertil kommer bekymringer for, hvordan fritidsaktiviteter – særligt ridning – påvirkes.
Naturstyrelsen har peget på heste som det bedst egnede dyr at starte med, i første omgang hopper og vallakker, med mulighed for senere at introducere reproducerende dyr. Dette punkt deler fortsat bestyrelsen. Mange udtrykker bekymring for sikkerheden ved reproducerende dyr, særligt i forhold til ryttere, mens andre bakker op om en naturlig bestand med reproduktion. Bekymringen er intakt, men mere afdæmpet, når det drejer sig om ikke-reproducerende dyr.
Spørgsmålet om dyrevelfærd optager ligeledes mange. Der er, i bestyrelsen, forskellige opfattelser af, hvad dyrevelfærd indebærer, og hvordan den bedst sikres. Naturstyrelsen har imidlertid fremlagt grundige og gennemtænkte overvejelser om områdets bæreevne, valg af art og race, tilsynets hyppighed og beredskab i tilfælde af sygdom eller fødemangel. Bestyrelsen konstaterer, at Naturstyrelsen tilgår opgaven på et oplyst og forsigtigt grundlag.

Friluftsliv og fritidsaktiviteter
Bestyrelsen har lagt stor vægt på mulighederne for friluftsliv og fritidsaktiviteter i Kompedal. Drøftelserne har ført til planer om nye initiativer som shelters, udsigtstårne og markerede vandreruter.
Da en stor del af bestyrelsen repræsenterer hesteinteresser, har særligt rytternes muligheder været drøftet. Der etableres særlige låger til ryttere, og et areal ved Kompedallejren friholdes for hegn, hvor en ca. 2,5 km lang ridesti etableres. Desuden planlægges en ridesti rundt om hele parken samt henvisning til ridemuligheder i nærliggende statsskove.
Naturstyrelsen har fremhævet, at naturnationalparken – som andre statsskove – fortsat vil være åben alle dage, hele døgnet. Muligheder for større arrangementer, som f.eks.

orienteringsløb, vil i princippet fortsat være til stede. Ansøgningsprocedurerne forbliver uændrede, men tilladelser vil fortsat bero på en konkret vurdering.

Indhegningens omfang og type
Hegnet omkring naturnationalparken har ligeledes været genstand for drøftelser, ligesom Naturstyrelsen har afholdt møder med naboer. Der er fundet løsninger, hvor en mindre del af området omkring Kompedallejren holdes uden for hegning af hensyn til rytterne. Omtrent en fjerdedel af Kompedallejrens gæster er i dag ryttere. Det fremgår af høringsnotatet, at der har været gode og konstruktive drøftelser med naboerne om hegnets forløb.

Disse bemærkninger udgør bestyrelsens samlede kommentarer.
Nedenfor følger mindretalsudtalelser fra enkelte bestyrelsesmedlemmer.

Med venlig hilsen

Ole Nielsen
Formand
Bestyrelsen for Naturnationalpark Kompedal

Mindretalsudtalelse fra bestyrelsesmedlemmer:

Bemærkninger til følgebrev.

Det vil være farligt at ride blandt reproducerende heste. Kompedal Plantage er det eneste sted i Danmark hvor mange mennesker og heste kan mødes og overnatte i naturen (i Kompedallejren). Det vil ophøre med reproducerende heste.

En del ryttere vil formentlig kunne vænne sig til at ride blandt hopper og vallakker, hvis det bliver muligt for offentligheden at kende deres position ved hjælp af GPS-udstyr.

Jeg havde håbet, at der kun skulle udsættes stude. Projektbeskrivelsen og høringsnotatet er gennemsyret af et ønske om, at der på sigt skal komme reproducerende heste. I det mindste bør man vente indtil der er indhentet entydige erfaringer fra andre naturnationalparker.

Hvis der på sigt kommer reproducerende heste, kan de gode tabte ridemuligheder i statsskovene kompenseres ved i stedet at åbne de private skove for ridning, som de i dag er åbne for gående og cyklende m.v.

Niels Månsson

Mindretalsudtalelse fra bestyrelsesmedlemmer:

Vi finder det ikke acceptabelt, at formand og sekretariat har udarbejde en udtalelse på vegne af ”bestyrelsen”, som ikke er udpeget af interessenter, men vilkårligt udvalgt af ministeriet. Bestyrelsen har ingen beslutningskompetence, og der findes ingen regler i form af en forretningsorden om hvordan det enkelte medlem kan få indflydelse via afstemninger etc. Derfor kan vi ikke bakke op om følgebrevets tilkendegivelser om godt samarbejde med Naturstyrelsen, der tilgår opgaven på et oplyst grundlag, når der i forvaltningsplanen er foretaget valg på et åbenlyst mangelfuldt vidensgrundlag. Alle dispositioner i ”naturgenopretningen” rummer trusler mod skovens eksisterende dyre- og planteliv, risiko for følgeskader i form af udbredt stormfald, billeangreb etc. i de efterladte skovpartier uden grundige konsekvensvurderinger. Hertil kommer en varig forringelse af naturindholdet pga. en helårsafgrænsning uden tilskudsfodring, der hviler på en rapport, hvori anføres, at der mangler forskningsbaseret viden om hele emnet. Yderligere fremgår det af rapporten, at alene variationen i fødeproduktionen fra år til år gør det umuligt at foretage en mere præcis og generel beregning af bæreevnen på forskellige naturtyper i forhold til forskellige arter af store planteædende dyr.

Venlig hilsen

Charlotte Aaby og Jan K. Pedersen